

האוניברסיטה העברית

משפט ורציונאליות—תשס"ח

- משך הבחינה – **שעתיים**. לא תינתן הארכה.
- אורך התשובות כולן לא יעלה על **6 עמודים**. שמו לב למגבלת ההיקף בכל שאלה.
- הבחינה בחומר סגור.

שאלה 1 (25%) (עמוד וחצי)

- מהו ההסבר שבבצ'וק (Bebchuk) מציע לקיומן של תביעות בהן הערך הצפוי הוא שלילי (NEV)?
- מדוע ככול שההליך המשפטי כולל שלבים רבים יותר הסיכוי לתביעות כאמור גדול יותר? הדגמו.
- בבצ'וק מראה כי במקרים מסוימים, גם אם ההליך כולל מספר רב של שלבים, לא תיתכן תביעה בעלת ערך צפוי שלילי. הסבירו מדוע והדגמו.

שאלה 2 (25%) (עמוד וחצי)

בעקבות דבריו האחרונים של שר המשפטים בדבר הסחבת בבתי המשפט, הועלו מספר הצעות שמטרתן להקטין את עומס התיקים המגיעים לשולחנם של השופטים. אתם מתבקשים לייצג למשרד המשפטים בעניין זה. הסבירו מדוע במקרים מסוימים הצדדים אינם מתפשרים, ולאור הסבר זה, באילו אמצעים ניתן לנקוט כדי להגדיל את הסיכוי כי הצדדים יתפשרו (הציעו לפחות 3 אסטרטגיות שונות). במסגרת הצעדים האפשריים אנא הסבירו האם מעבר לכלל ההוצאות הנוהג בארה"ב עשוי אף הוא להשפיע על היקף ההתפשרויות.

שאלה 3 (25%) (עמוד וחצי)

- הסבירו בקצרה מהי נוסחת הנד.
- עמדו על שני כשלים (לפחות) באופן בו בתי המשפט מפעלים הלכה למעשה את הנוסחה בתביעות בנוזיקין.
- אהרון מתגורר בשכונת למגרש הגולף בקיסריה. באחד הימים כדור תועה עף מהמגרש, פוגע בחלון ביתו של אהרון וגורם לו נזק חמור. אהרון מגיש תביעה ברשלנות כנגד בעלי מגרש הגולף. אהרון מראה כי נזקים כאמור כבר אירעו בעבר, כי הוא לא יכול היה לעשות דבר למנוע את הנזק בעצמו, כי קיר בגובה 30 מטרים מסביב למגרש הגולף היה מונע כליל "בריחה" של כדורים תועים, וכי העלות החברתית הכוללת של קיר כאמור היא 100,000 ₪. הניחו כי תוחלת הנזק החברתי הכוללת הנגרמת מכדורים תועים העפים ממגרש הגולף היא 200,000 ₪.
 - האם בעלי המגרש התרשלו בכך שלא בנו את הקיר? 2. במה תלויה זכאותו של אהרון לפיצוי?

שאלה 4 (25%) (עמוד וחצי)

- מדוע קשה להשיב על השאלה מהו גובה הפיצוי הראוי בחוזים במקרה של הפרה? הדגמו.
- הסבירו את הטיעון המרכזי במאמרם של Ayres & Gertner, ובאילו תנאים הוא מתקיים.

בהצלחה!

האוניברסיטה העברית

משפט ורציונאליות—מועד ב' תשס"ז

- משך הבחינה – שעתיים. לא תינתן הארכה.
- אורך התשובות כולן לא יעלה על 6 עמודים. שמו לב למגבלת ההיקף בכל שאלה.
- הבחינה בחומר סגור.

שאלה 1 (35%) (2 עמודים)

א. הסבירו כיצד הן משטר של רשלנות והן משטר של אחריות חמורה עם הגנת אשם תורם מבטיחים השקעה אופטימאלית באמצעי זהירות. (10 נקודות)

ב. עלות הייצור של D.V.D היא 100 ₪ ליחידה. ייצור יחידה אחת של D.V.D גורם לזיהום אויר אשר עלותו החברתית היא 40 ₪. את הזיהום ניתן להקטין לשיעור של 10 ₪ על ידי התקנת מסנן חד פעמי על ארובת המפעל שעלותו היא 15 ₪ (יש להחליף את המסנן לאחר ייצור יחידה אחת של D.V.D). המפעל המייצר את ה-D.V.D פועל למיקסום רווחיו הפרטיים והוא מוכר את מוצריו לכל דורש.

1. האם וכיצד יכולים דיני הנויקין להבטיח תוצאה יעילה חברתית במקרה האמור?
2. הניחו כי הניזוק היחיד מהזיהום הוא אברהם המתגורר בשכונת למפעל. הניחו כי לשם הקטנת גובה הנזק (מ 40 ₪ ל 10 ₪) לא די בהתקנת המסננים, אלא גם אברהם נדרש להשקיע באמצעי זהירות. הניחו כי ההשקעה הנדרשת מאברהם היא בגובה של 5 ₪ עבור כל מכשיר D.V.D. האם וכיצד יכולים דיני הנויקין להבטיח תוצאה יעילה חברתית במקרה האמור? (25 נקודות)

שאלה 2 (30%) (2 עמודים)

הסעד המקובל בדיני נזיקין הוא השבת מצב לקדמותו. פרטו שלושה מקרים בהם הדוקטרינה הנויקית חורגת מהעיקרון האמור, ונתחו באופן ביקורתי את ההצדקות לקיומם של חריגים אלה.

שאלה 3 (20%) (עמוד אחד)

1. במהלך השנה דנו במספר מאמרים המערערים על תקפותה של התיאורמה של קוז. אלו מאמרים הראו, בהתבסס על נתונים אמפיריים, מקרים בהם התיאורמה לא התקיימה על אף שניתן היה לצפות לתוצאה הפוכה (הציגו לפחות שני מאמרים)? הסבירו.
2. עמדו על הקשר שבין ה-Endowment Effect לתיאורמה של קוז.

שאלה 4 (15%) (עמוד אחד)

כיצד מצדיק פוזנר את הרתיעה של המשפט מלהכריע בהתבסס על ראיות סטטיסטיות טהורות?

בהצלחה!